

IN POTEM SEM SVO

Urška Draž je pletilja. V izhodišču obrtnica, kot pravi, in čisto nič drugega. »Plesti smo začeli z enim strojem, ki ga je bilo treba usvojiti do potankosti. Tudi materialov takrat še ni bilo na voljo, in sem laks kupovala kar v ribiških trgovinah.«

Piše: Anžej Dežan

Foto: Jože Suhadolnik

Kolaž: Slavica Rauter

Na Urški Draž najprej opaziš pogled, nepremično usmerjen v sogovornika, kar se danes zgodi le redko. Medena barva njenih oči riše podobo topline, prijaznosti in prizemljenosti. S pogledom komunicira, neprepričane sogovornike spravlja v zadrego in z njegovim umikom jasno nakaže, da se je razpoloženje spremenilo. Je optimistka, ki verjame v dobro vsakogar. Mati, ko ura odbije štiri in se začnejo dejavnosti sina Jakoba. In vsaj enkrat na teden s telesom ujeta v starodavnih in nenavadnih položajih, ko se z jogo ozira vase.

Navdih, navdih

Pletenine jo navdihujejo, ker je pri njih lahko gospodar celotnega postopka izdelave. Začne z eno nitjo, konča pa s krojem in oblačilom. »Mit, da pri Dražu ne delamo drugega, kot pletemo, ne drži. Saj večsah naredimo tudi kaj iz blaga, ampak takrat se mi zdi, da prehitro končam. Teže mi je, če moram izdelati vse, zato so mi pletenine v toliko večji izziv. Z malo sreče in veliko dela ustvarim nekaj zanimivega, drugačnega.«

Pri estetskem ustvarjanju upošteva edino pravilo, to je, da pravil ni. Išče uporabnost oblačil in ne mara omejitev. Tako nastajajo krila, ki se vrtijo, majice, pri katerih je vseeno, kaj je spredaj in kaj zadaj. Verjetno tudi zato zgodbe njenih oblačil v ljudeh živijo že deset ali petnajst let.

»Nastaja knjiga, v kateri smo se po zamisli Aleksandre Vajd odločili odpreti bralcem pogled v omare naših kupcev. Med njimi smo našli tudi takšne, ki imajo že več kot dvajset kosov in jih še vedno nosijo. Zanimalo nas je, kaj se po vseh teh letih z oblačili zgodi, in bili prijetno presenečeni, da so tako ohranjena.« Pletenine Draž so povezane

BODNA ...

tudi z močnimi življenjskimi zgodbami. Ena od njih pripoveduje o dekletu, ki je za materin pogreb oblekla njihovo obleko, saj ji je mati ves čas govorila, naj ne kupuje cenenih oblačil in si končno privoščiti nekaj pravega, njihovega. »Zdi se mi, da je takšno zapuščino vredno zapisati in ohraniti. Navsezadnje gre za ljudi, naš odnos z njimi, ta pa je z leti zorel in postajal vedno globlji.«

Rivalstva je v modnem svetu veliko

»Ljudje smo, z menoj vred, samovšečneži, prepričani, da znamo nekaj narediti najbolje in edini prav. Tega prepričanja se poskušam osvoboditi in vztrajati v tekmi sama s seboj, se posvečati delu, kipariti v modi in tako razkrivati svoj intimni svet.«

Vzorci, barvitost in kroji, ki prihajajo izpod njihovih strojev in klopčičev, so med najbolj prepoznavnimi slovenskimi modnimi izdelki. Ljudje si jih želijo, včasih tudi tako močno, da pri tem ubirajo bližnjice. Kopirajo jih v Mariboru, Ljubljani in Velenju. Vse je enako, obljublja, samo ceneje.

»Na svetu je prostora čisto za vse. Tako posnemanje nas prav nič ne ogroža, verjamem, da se tudi oni trudijo. Ne vem, kakšna je razlika v kakovosti, o tem težko sodim,

KAJ JE URŠKI IN & OUT

IN: Lepota sproščenosti.

OUT: Vrtoglavo visoke pete, ki škodujejo ženskemu zdravju.

KOS V OMARI, KI BI GA LAHKO POGREŠILA: »Cenena majica, kupljena v trgovinici ob cesti v Parizu. Všeč mi je bil material, ker me je spominjal na Miyaka, a ko sem jo doma oblekla, sem ugotovila, da je absolutno prekratka, saj se na guba nad trebuhom, pod rokami me stiska ... ženske postave ne naredi lepe. Take kose navadno v cedeleti predelam. Ob stroju imam vrečo stvari, ki čakajo na vrsto. Odrežem luknjo, jo nadomestim s pletenino in potem sem svobodna, bolje se počutim.«

KOS V OMARI, OB KATEREM ZASTAJA DIH: »Ponosna sem na obleko, ki sva jo letos ustvarila z bratom Tomažem. Njegove so strukture, jaz pa sem jo sestavila. Videti je preprosto, a je v njej veliko elementov, ki me pritegnejo, ko jo pogledam. Navdih je vesolje. Ko ga vidiš na slikah, je to velika in pusta gmošta črnine, ki jo vsake toliko prekine kakšna svetla lisa, v resnici pa je zelo, zelo pestro in zanimivo.«

ker teh oblačil nikoli nisem nosila. Po oblikovni plati pa se prav gotovo razlikujejo od mojih izdelkov. Pa saj tudi Kitajci kopirajo, samo Draža še nekaj časa ne bodo mogli. Nismo po njihovih merilih, saj bi jim naše pletenine vzele preveč časa.« (smeh)

Človek postaja z leti modrejši

Osvobodi se strahov pred dogodki, na katere nima vpliva. »Za to si najbolj prizadevam. Bolj se zavedati svoje majhnosti in napak. Ponižno sprejemam vse, kar imam, saj včasih res ni lahko, čeprav je videti drugače. Tudi bolj sproščena in dojemljiva sem postala. Ko mi je pred nekaj tedni padla izpušna cev z avta, sem bila vesela, da se je to zgodilo na parkirišču, in ne med vožnjo v Velenje, ko bi lahko povzročila nesrečo na cesti.«

Tovrstna spoznanja jo približujejo svetu joge, prepričanju, da je na svetu poskrbljeno za vsakogar in da se ne more zgoditi nič tako grozljivega, da iz tega ne bi mogel izplavati. Z jogo se je začela ukvarjati pred petimi leti, ker se je hotela energijsko prečistiti in okrepiti. »Joga me je vedno navduševala. Kupila sem že nekaj knjig o njej in vadila doma, a to vseeno ni bilo to. Začela sem iskati učitelja. Pri treh sem bila in tako rekoč zbežala od

njih, potem pa mi je prijateljica povedala o gospe Vesni, malce starejši učiteljici, ki je odlična. Vsem daje občutek, da je vse v redu, da je že misel nakazati gib dovolj, če ga ne zmoreš narediti. Navdušila sem še pet prijateljic in zdaj vsak ponedeljek hodimo skupaj.«

Včasih je hodila na jogo ob sredah in se srečevala s starejšimi gospami, ki so se kdaj pritoževale, da te asane pa nočejo izvajati, niti kobre in, joj, ne spet sveče. In Urška je ugotovila, da imajo po vsem, kar so preživele, vso pravico do tega. »Joga odvzema tekmovalnost. Tudi učiteljica redko koga pohvali, pove pa, da smo neko figuro, asano, vsi lepo naredili.« V današnjem svetu to postaja vrlina. Joga ohranja telo v ravnotežju in gibljivosti. To je dobra naložba, saj prožno telo omogoča lepšo starost. »Vsaka asana odpira določene čakre. Ko izvajaš svečo, vsa kri gravitacijsko pritiska proti dnu in te poživi. Če delaš kobro, pretagneš vrat, razvajaš ščitnico. Stoja na glavi, pravi učiteljica, preprečuje plešavost, ker te tako močno prekrvi. Če bi pol življenja vztrajali v tej drži, bi bili polovico mlajši,« prepričano pojasni popotnica, ki je bila med drugim že v Tokiu, prestolnici, ki jo je najbolj navdušila z urejenostjo in spoštljivostjo do sočloveka, Nottinghamu, kjer je po-

URŠKA O SVOJEM NAJLJUBŠEM OBLIKOVALCU, ZORANU GAREVSKEM:

»Najprej mi je všeč kot človek, šele nato kot modni pionir. Zelo realen je in spoštuje dobro delo drugih oblikovalcev. Povsem različna sva si. Ko sva brskala po neki modni reviji, je bila meni všeč majica, ki se jo je dalo prepogniti in z njo poustvarjati še naprej, njemu pa čisto drug kos, ki ga lahko oblečeš le na en način – kar spoštujem, saj se v takšni izbiri kažeta tudi najina različna pogleda na oblikovanje. Pred nekaj časa sva si tudi že obljubila, da si bova izmenjala oblačili, saj nimam še nič Zoranovega, on pa ima po osmih letih poznanstva z menoj samo en moj dolgi ozki črni šal.« (smeh)

ZORAN O URŠKI:

»Urško občudujem, ker je ena redkih, ki so zelo hitro našli svoj slog in prostor v modi. Rada eksperimentira, tako v pletenju kot v konstrukciji. Njena oblačila so brezčasna in neodvisna od modnih smernic. Čeprav se zdi, da so si najini končni izdelki povsem različni, sva v resnici osebnostno močno povezana. Zdi se mi, da sva enako subtilna, le ventil, skozi katerega to pride na dan, je drug.«

vostjo do sočloveka, Nottinghamu, kjer je po-diplomsko študirala pletenine, Parizu in Londonu, potovala pa je tudi že v Indijo, de-želo joge.

Bilo je v Indiji

»Tam sem bila pri osemnajstih, z Uršo Drofenik, v okviru tekmovanja za miss sveta. Imeli sva srečo, ker sva tam spoznali nekega Američana, poročenega z Indijko, ki nama je razkazal vse najbolj skrite kotičke. Toliko duhovnosti je v zraku. Čeprav so revni in je vse na dnu, so ohranili močan občutek za ljudi, znajo z njimi, pri nas pa je ravno obratno.«

Urška glede mode ni tradicionalna, saj noče preurejati krojev iz zgodovine in se usmerjati nazaj, a v tisočletja stari jogi najde poseben mir. Svet brez predsodkov, ki jih je že toliko spoznala tudi sama.

»Na začetku nismo mislili, da bomo prežive-li. Vsi so se nam smejali. Tako je bilo tudi z jogo v Sloveniji – najprej je bila označena za nenavadno, noro, danes pa postaja način življenja mnogih.« Tako kot Draž.